

SCHERZANDO

REVISTA CATALANA MUSICAL

ANY XVI.

GIRONA, X FEBRER M.CM.XXV.

NVM. CLXXI

Josep Pla i el seu reportatge

JOSEP Pla, publicista empordanès resident a París i redactor a sou de «La Publicitat» i «Revista de Catalunya», ens ha donat la nota estravagant, parlant-nos de música en dos articles recentment publicats.

L'esmentat periodista, la seriositat del qual es ben dubtosa car ell mateix es considera un poca-solta, segons es manifesta en llur manera d'escriure, tendeix en descobrir un nou sistema de fer literatura, una mena de revolució reporteril que deixi a les fosques els lectors que de bona fe segueixin el curs de les narracions periodístiques. El bon senyor es veu que les toca totes encara que estiguin per damunt de la seva comprensió; el cas es fer snobisme, destacar-se molt.

En el primer article ens parlava del cèlebre, segons ell, Puccini, i no vàrem saber mai on anava, i menys l'hem entès en el segon, que des del començ de la seva divagació fins l'últim mot no diu més que quatre estridències d'un excentricisme groller.

Ens diu que a Catalunya hi ha una considerable afició a la música malgrat ésser un país que musicalment no ha produït res important. Quí parla en aquest sentit demostra tenir un desconeixement total de la producció musical catalana que, amb veritable esforç, venen realitzant compositors notables de fonda inspiració i d'un mestratge tan elevat com els primers en el món de l'Art diví. Les obres simfòniques de Morera, Pahissa, Lamotte, Garreta, Casademont, Nicolau i Pedrell, tenen un alt valor musical reconegut per crítics eminents, i eixes composicions figuren en els programes de música selecta de les audicions més remarcables. Els polifonistes Morera, Mas i Serracant, Nicolau, Sanxo Marraco, Millet, Roig, Lambert, Pérez Moya i altres de fama ben re-

coneguda a tot arreu, que, amb el fruit de la seva esquisida inspiració i amb ferma voluntat, han fet d'aquesta música ben nostra, neta de influència italiana i espanyola, com vol venir a suposar Josep Pla, el temple de l'espiritualitat catalana. Sardanes escrites per Morera, Garreta, Pujol, Balcells, Juncà, Toldrà, Català, Baró i altres músics de la nostra terra, venen, no «des d'ahir» sino de fa molts anys, revelant una definitiva personalitat artística.

Catalunya és un país essencialment amant de la música i té una secular tradició, sentint aquesta art i dignificant-la com cap altre poble.

Continua dient: com és possible que Catalunya, país vagament musical i alhora instintivament menys sensual que Rússia i Alemanya; sigui un país que es torni boig per la música? I, segons ell, és perquè Catalunya no té resolt el problema sensual. És que, francament, necessitem saber de la faisó que resolt el senyor Pla el tristíssim problema sensual? Una poca més d'idealitat, per amor a Catalunya!

Ja hem dit abans que en cap de les dues cròniques darrerament escrites, hi havíem entès res, perquè o en llur tesi pren relleu una tendència feridora pels que senten una veritable devoció per la música, o fa una brometa que desdiu del caràcter seriós del periòdic que el paga perquè parli bé. I és que Josep Pla fa gala de la seva autenticitat indígena parlant de tot i entenent de tot encara que confongui Wagner amb Vertheim i, com s'adoni de l'equívoc, llançar una rialleta irònica, car li hem de reconèixer que a voltes cultiva l'anècdota amb una gràcia aristofànica.

Per parlar de música i esbrinar el seu valor, no cal haver-se passat hores de vacances escoltant les ingratas notes d'un manubri, com ha fet el senyor Pla, o en l'ociositat les eixordadores d'un jazz-band, sino conèixer la tècnica, ésser lo suficient sensible o, almenys, tenir una espiritualitat ben refinada que es deslligui d'aquesta matèria domenyadora en els éssers que no aixequen llur esperit més amunt del marxapeu de la porta; perquè si adorem la música i ens fa sentir tota sa grandesa, és perquè tenim la certesa de que quan no quedi res més d'aquesta humanitat decadenta, ens quedarà la música per damunt de tot, ja que ella no pot experimentar cap adulteració en la manifesta evolució de l'home, i sempre que assistim a una audició, encara que mediocre, ens confortarà i farà obra més sensitiva que tots els articles extravagants que hagi fet i pugui fer el publicista empordanès Josep Pla.

JOSEP MASSANAS

Triptic musical religiós ⁽¹⁾

AN passat les festes de Nadal i elles ens han donat ocasió de veure en la Església Catedral un major interès per la música, sempre apreciable, enc que no gran cosa.

En aquestes diades de joia i escoltació religiosa, hi hem vist un major esplendiment que'ns ha confortat, tota vegada que tot quant es feia fins ara, era verament esquitit.

El desvetllament iniciat en nostra Basílica ara fa un any, ha continuat, i ens alegrem, tot desitjant vagi continuat d'una sèrie de millores que podrien i deurien introduir-se i que no dubtem amb el temps s'implantaran.

* * *

No sabem per quin motiu no existeix al nostre Bisbat la Junta censora de música. De l'antiga Junta uns han mort, altres són fora, i els que resten, estan en completa inacció.

No seria hora de renovar-la, donant-li la deguda autoritat a fi d'evitar abusos intolerables?

* * *

D'abusos n'hi han i de tota mena. Vegi's sinó la mostra:

a) A Girona hem vist executar, no hi ha molt temps, música que fou un verdader escàndol, preguntant-se tothom com era possible tal cosa després de les disposicions vigents.

b) En varies Esglésies del Bisbat s'han usat instruments fressosos durant aquestes festes; instruments explícitament prohibits en el Codi de Pius X.

c) En una gran parròquia d'aquest mateix Bisbat, es permet el que un chor de dones, no formant part del poble, canti la Missa, amb les seves respostes, en el lloc destinat als clergues, en mig d'ells, quins no tenen altre ocupació que la de contemplar com un chor femení absorbeix les funcions que a ells pertoqueu.

No volem citar més fets ni donar més detalls. Creiem justificada nostra alarma davant l'abandó en que es troba la música religiosa.

I és llàstima. Avui que en nostres comarques hi floreix una infinitat d'entitats culturals artístiques i musicals, no volguem sigui el temple on regni l'art fastigós i la música xabacana.

J. P.

(1) Retirat del número anterior per excés d'original.

MARIA DAVIDOFF

N un sentit altament ascencional va desenrotllant la seva tasca de cultura la nostra Associació de Música. A la llarga llista de instrumentistes que'ns ha presentat en totes ses gamas diverses, calia un complement, i aquést ha tingut plena confirmació, ofrenant-nos una artista del «lied», gènere que pel espiritualisme que exigeix, ha trovat amb Maria Davidoff una creadora notable.

Maria Davidoff posseeix una veu ben timbrada, especialment en els registres mig i grave, destacant-se brillantment una dicció magistral e imprimint a les frases melòdiques inaudita expressió, modulant a l'ensem amb art excepcional. Es el «lied» un gènere emotiu per excel·lència, del qual n'és Maria Davidoff una intèrprete excel·lent. Aixís ho entengué el nombrós públic ovacionant-la sens reserves.

TRIO PICHOT-BONATERRA

Heu's aquí tres professors ben notables agrupats i portats per un ideal noble, que no és altre que el donar a conèixer les obres que per trio ens han llegat els grans mestres. La tasca del Trio Pichot-Bonaterra és obra de sacrifici, que pel esforç que suposa els dignifica eloqüentment. Posen al servei d'aquesta obra gran, el major cuidado en conseguir una exacta compenetració, i ho conseguixen assolint ses execucions una unitat en el conjunt que dóna com a conseqüència el que ses interpretacions tinguin un marcat interès. És cert que en alguns moments trobàvem quelcom desequilibrat el so entre el violí i el cel·lo, poc opulent el primer i excessiu el segon, més això talentosament tindrà fàcil resolució entre artistes de les excel·lents condicions de En Lluís i Ricard Pichot, els quals sens cap esforç sacrificaran llurs mèrits personals en benefici d'aquell conjunt que ha de ésser sempre la característica de tota agrupació.

El concert fou un èxit ben merescut, i els aplaudiments dirigits als ben notables artistes Pichot-Bonaterra, foren la més palpable demostració de la vàlua que ha conquerit tan admirable agrupació instrumental.

QUARTET RÉDELÉ

Una altre manifestació artística en el més elevat sentit de la paraula, ha resultat el concert donat per aquesta agrupació femenina. En presentar-se a escena, motivà una corrent de simpatia que s'convertí després, de la execució del «Quartet» de

Haydn que integrava la primera part, amb el major entusiasme, convençuts de que'ns trobàvem davant de quatre artistes notabilíssimes i que anàvem a fruit, amb el rest del programa, de una sessió fortament interessant. Aixís fou en efecte. Schubert i Dvorak: dos autors de distintes èpoques i de tendències ben diverses, i que per a remarcar la diferència de sas modolitats no ni ha prou en ésser perfectes executants, si que precisa compenetrar-se amb llurs esperits per a poder donar la interpretació exigida. Les artistes del Quartet Rédelé posseeixen una i altre cosa, condicions de vers instrumentistes, comprensió espiritual d'aquelles ben diferents personalitats, i clar està que les interpretacions donades, acompanyades d'un estudi seriós com se despren han fet, resulten perfectíssimes com poques vegades havíem sentit.

El Quartet Rédelé, compost per joves artistes, mereix nostres entusiastes elogis. Caminen sòlidament vers la perfecció; amb amor a l'art i treballant amb constància, arribaran indubtablement a conseguir el grau màxim de fusió i la major eficàcia interpretativa. En el curt temps que actuen, s'han conquistat un lloc envejable. Es sensiblement una agrupació verament exemplar i desitgem que la Associació de Música ne prengui bona nota per a la propera temporada. Serà un nou encert que tindrà.

T. SOBREQÜES

Associacions de Música

REUS. — Curs IV, concert XXXI. Executants: Trio Pichot-Bonaterra. — Obres: «Trio», en sol major, op. 1 núm 2: Adagio-Allegro vivace. Largo con espressione. Scherzo: Allegro. Finale: Presto; Beethoven. — «Trio», en mi, núm. 6: Preludio-Allemande. Sarabanda: Largo. Courante: Allegro; Corelli. — «La Timide», Rameau. — «Tambourin», Rameau. — «Trio», en fa sostingut menor, op. 1: Andante con moto. Scherzo: Finale: Allegro maestoso.

PALAFRUGELL. — Curs I, concert IV. Executants: Quartet Rédelé de Bruselles. — Obres: «Cuarteto» en mi bemoll major núm. 14: Allegro ma non troppo. Andante con moto. Menuetto: Allegretto. Allegro Vivace; Mozart. — «Cuarteto» en re major núm. 2: Allegro moderato. Scherzo: Allegro. Notturmo: Andante. Finale: Andante Vivace; Borodin. — «Cuarteto» en la menor, op. 29: Allegro ma non troppo. Andante. Menuetto: Allegretto. Allegro moderato; Schubert.

PALAMÓS. — Curs I, concert IV. Executants: Quartet Rédelé. — Obres: «Cuarteto» en si bemol major, op. 76, núm. 4: Allegro con spirito. Adagio. Menuetto. Fina-

le: Allegro ma non troppo; Haydn. — «Cuarteto» en re major, núm. 2; Borodin. — «Cuarteto» en la menor, op. 29; Schubert.

GIRONA. — Curs IV, concert III. Executants: Quartet Rédelé. — Obres: «Quartet» en si bemoll major; Haydn. — «Quartet» en la menor; Schubert. — «Quartet» en fa major: Allegro ma non troppo. Lento. Molto vivace. Finale; Dvorak.

Premis musicals

EUSEBI PATXOT I LLAGUSTERA

V Concurs. — Any 1923

N'Eusebi Patxot i Llagustera, pianista empordanès, natural de Sant Feliu de Guíxols, morí en aquella ciutat el 12 de Juny de 1893, a l'edat de 47 anys.

L'Orfeó Català de Barcelona, associant-se als desitjos d'En Rafel Patxot i Jubert, el qual amb aquests Premis musicals ha volgut honorar pietosament i escaienta la memòria del seu difunt pare, endreça als compositors catalans i als musicògrafs en general el present cartell publicat en primera convocatòria en la mateixa data de 1923.

I. Premi de 4,000 pessetes al millor Poema simfònic per a gran orquestra.

II. Premi de 2,000 pessetes (extraordinari, per no haver-se adjudicat en el Concurs anterior), a la més important col·lecció, tant en quantitat com en qualitat, d'obres antigues (vocals, instrumentals o mixtes) d'autors de terres de llengua catalana (Catalunya, Balears, València, Rosselló, etc.) anteriors a l'any 1650, no publicades en notació moderna.

Cada col·lecció haurà d'anar acompanyada de dades relatives als originals transcrits (lloc on es troben, descripció dels originals, data d'impressió i lloc si es tracta d'originals impresos, dades biogràfiques dels autors si són poc o gens coneguts i si se'n poden haver, etc.), i d'una fotografia d'una de les pàgines de música de cada original. Si es tracta d'impresos, deurà també acompanyar-se fotografia de la portada.

Els compositors que concorrin al tema I del present Concurs, han d'ésser de terres de llengua catalana (Catalunya, Balears, València, Rosselló, etc.), o han de tenir, quan menys, deu anys de residència en alguna de les encontres on es parla la llengua nostra. L'Orfeó Català podrà exigir dels autors premiats la documentació necessària per a justificar aquesta condició.

Els concursants al tema II no és obligatori que siguin de naturalesa catalana.

Les composicions no hauran d'ésser escrites de mà dels mateixos autors, sinó de copista, procurant en elles la major claredat.

En publicar-se alguna de les composicions premiades, serà obligatori estampar, en el lloc més escaient, que l'obra ha estat premiada en els Concursos Eusebi Patxot i Llagustera, devent així mateix precisar l'any corresponent.

En Rafel Patxot i Jubert es reserva el dret de publicar aquelles composicions premiades que bé li sembli, retenint del producte de la llur venda les despeses de publicació i deixant a benefici dels autors els rendiments successius.

L'Orfeó Català es reserva el dret de fer executar, sempre que vulgui, les composicions premiades, els manuscrits de les quals passaran a formar part del seu Arxiu-Biblioteca i en cap cas no podran sortir-ne. Si l'autor d'alguna de les obres premiades en desitja còpia, l'Orfeó Català la farà treure, essent-ne la despesa a càrrec de l'autor.

La propietat de les obres premiades queda a favor de llurs autors.

Es potestatiu del Jurat el deixar d'adjudicar els premis, en tot o en part, per raó del magre valer de les obres presentades.

Les composicions s'enviaran a l'Orfeó Català (carrer Alt de Sant Pere, núm. 13) a nom de Joan Salvat, Secretari dels Concursos Eusebi Patxot i Llagustera, i cada una d'elles portarà un lema. Les que optin al tema I hauran d'ésser rigorosament inèdites.

Terme d'admissió: Fins per tot el dia 15 d'Agost de 1925.

El veredictes del Jurat es farà públic el dia 1er de Desembre de 1925.

Per a conèixer els autors premiats quan es publiqui el veredictes del Jurat, aquest demanarà l'enviu d'uns quants compassos de la composició premiada, acompanyats del nom i residència del guanyador del premi. Els autors premiats seran degudament convocats a recollir els premis en una data compresa dintre dels tres mesos següents a la publicació del veredictes. Els compositors que, en circumstàncies normals i havent estat convocats per tres vegades, no es presentin a recollir els premis dintre els tres mesos assenyalats, s'entendrà que renunciïn als drets llurs.

Les obres no premiades es retornaran a llurs autors durant els tres mesos següents a la publicació del veredictes, mitjançant la presentació del lema i els sis primers compassos. Les que no es retirin durant el dit terme, l'Orfeó Català es desentén del compromís de guardar-les.

Formen el Jurat els mestres següents:

Lluís Millet (designat per l'Orfeó Català).—Vicens M.ª de Gibert (designat per En Rafel Patxot i Jubert).—Jaume Pahissa (designat pel Sindicat Musical de Catalunya).

Barcelona, 1.er de Desembre de 1924. — JOAQUIM CABOT, President de l'Orfeó Català.—PASQUAL BOADA, Secretari de l'Orfeó Català.

La orquestra «La Selvatana», de Cassà de la Selva, ha confiat la direcció de la mateixa al jove violinista En Josep M.ª Carbonell. La celebrada orquestra ha fet una bona adquisició, car son nou director, entre altres condicions, posseeix la d'ésser molt estudiós, constituent, això solament, una garantia de que farà tasca pràctica i elogiabile.

§ La Junta del «Ateneu Gironí» prossegueix sa tasca altament cultural, donant ample satisfacció a la més belles de les arts, la música. Alternades amb conferències i lectures literàries donades per En Santiago Russinyol i el nostre estimadíssim amic el prosista J. Rodríguez Grahit, ha donat un concert el mestre pianista Galí, quines composicions executades mereixeren generals i ben merescuts elogis de tots quants l'escoltaren.

Altres audicions de música s'ens anuncien; la primera a càrrec del pianista En F. Civii, seguint-ne de altres, entre aquestes, una per la pianista concertista Na Lluisa Figueras, i altre pel Quintet Empòrium que donarà a conèixer obres de Severac, precedit de una conferència que sobre la personalitat del gran músic francès donarà el culte president de l'«Ateneu», En Carles Rahola.

Sessions ben interessants s'ens preparan doncs en nostre primera entitat cultural, i ho celebrem vivament.

§ Com és sabut, nombrosos autors de teatre, disconformes amb la marxa de l'antiga societat d'autors, se'n separaren per constituir-ne una altra.

Aquesta nova societat d'autors espanyols creada a Madrid, ja constituïda, està organitzant els seus serveis i aviat quedarà instal·lada on ha d'ésser el seu domicili social.

Però abans d'aquest moment, el seu gerent senyor Garcia Pacheco, donarà una conferència a un teatre per a informar el que ha de ésser la Unió d'Autors Espanyols, que no és, segons diuen els interessats, enemiga de la Societat d'autors.

Afegeixen els organitzadors de la Unió d'autors, que ha quedat constituït un Banc de propietat intel·lectual, amb un capital inicial d'un milió de pessetes, i el Consell del qual és format pels senyors següents:

Don Alexandre Picasso president; don Eduard Rodríguez, don Tomàs Garcia de Lara, don Luís Garcia, don Marian de Torres Solanos i don Frederic Romero, gerent.

Als estatuts del dit Banc es consigna que sols els seus associats podran obtenir préstecs.